

ETIOPIJA

- GORATA STREHA AFRIKE

Luka Božič

Etiopija je za večino ljudi »razvitega« sveta sinonim za suše, lakoto, vojne in revščino. Čeprav vse od naštetih tegob še vedno občasno pestijo to vzhodnoafriško državo, pa lahko občudujemo tudi njen prijetnejši obraz. Malokdo se zaveda, da je Etiopija ena izmed »vročih točk« biološke pestrosti v svetovnem merilu, za katero je še posebej značilna visoka stopnja endemizma. Številne endemične vrste najdemo med rastlinami in znotraj prav vseh živalskih skupin, tudi ptic. Od okoli 860 vrst ptic, ugotovljenih v Etiopiji, je 16 endemičnih.

Pomemben pečat daje Etiopiji svojevrstna topografija, saj leži večina površja države med 1500 in 3000 metri nadmorske višine. Najvišja točka je Ras Dashen, s 4620 metri četrti najvišji vrh v Afriki. Etiopsko višavje je eden od največjih gorskih masivov te celine in je v osnovi starega nastanka. Njegovo jedro predstavljajo predkambrijske kamnine, ki se zaradi delovanja erozije ponekod nahajajo na površju. Etiopsko višavje ima svojevrsten izgled: v bistvu gre za planotast svet s strmimi bregovi dolin na visokih nadmorskih višinah. Te doline so lahko do 1600 metrov globoke in široke več kilometrov. Višavje deli na vzhodni in zahodni del Veliki tektonski jarek (Great Rift Valley), geološka tvorba, ki se kot 4000 km dolgi, orjaški kanjon, vleče od Rdečega morja na severu, do reke Zambezi v državi Malavi na jugu. Vzhodni del države je precej nižji, tod prevladujejo različni tipi puščav in polpuščav. Klima Etiopije je zelo raznolika in predvsem odvisna od nadmorske višine. Ne glede na obdobje leta in dejstvo, da leži Etiopija le nekaj geografskih stopinj nad ekvatorjem, so noči nad 2600 metri zelo hladne. Na splošno sta dve deževni obdobji, ki pa sta regionalno zelo različno izraženi. Glavno deževno obdobje traja od junija do septembra, krajše pa od februarja do marca. Količina padavin načeloma upada z nadmorsko višino, kar posledično vpliva tudi na vegetacijske pasove.

Moje mesec in pol trajajoče potovanje po tej državi se je, kot je to običajno, pričelo v glavnem mestu Addis Ababi ali prevedeno »novem cvetu«. Tukaj sem se v nekaj dneh seznanil predvsem s tistimi manj prijetnimi platmi bivanja v revni afriški državi četrtega sveta. Vseeno velja kar na tem mestu omeniti še eno posebnost Etiopije, to je njena v daljno preteklost segajoča (slavna) zgodovina. Vsak naključni sogovornik vam bo že po nekaj minutah pogovora z navdušenostjo pripovedoval o tem, da Etiopija edina med

afriškimi državami, kljub številnim poskusom predvsem s strani Italijanov, ni bila nikoli kolonizirana. Še vedno živijo spomini na pakt neuvršenih in prijateljstvo med zadnjim etiopskim cesarjem Hailem Sellasie in Josipom Brozom. Sama država ima korenine v davnem Aksumitskem kraljestvu, ki se je v 1. st. n. š. pojavilo na območju današnje severne Etiopije in južne Eritreje. Zgodovina pa sega še dalje nazaj s prvim etiopskim cesarjem Menelikom I, ki naj bi po legendi bil sin svetopisemskega modrega kralja Solomona in kraljice Makede iz Sabe. Kakorkoli že, sprehod po glavnem mestu, ki nima kanalizacije in je polno na cesti živečih revežev, je predvsem srečanje s težko etiopsko vsakdanjostjo.

Kljub temu lahko kar sredi mesta, oziroma po različnih vrtovih in parkih, opazujemo nekatere tipične ptice vzhodne Afrike. Med pogostejšimi so v Addis Ababi predvsem grlica *Streptopelia lugens*, muhar *Muscicapa adusta*, medoses *Nectarinia tacaze*, ki se imenuje po eni izmed večjih etiopskih rek, najpogostejši vrabec pa je *Passer swainsonii*. Številni so različni predstavniki družine ščinkavcev, na primer grilček *Serinus tristriatus*. Kot zanimivost naj povem, da so grilčki *Serinus* na splošno zelo številno zastopani v Vzhodni Afriki, iz Etiopije pa so znane kar štiri endemične vrste tega rodu. Tri med njimi so znane le z nekaj majhnih območij, dve pa sta bili odkriti in opisani šele pred dobrimi dvajsetimi leti.

Prva večja postojanka na moji poti po severnem delu države je bilo jezero Tana, kakšnih 500 km severozahodno od Addis Ababe. Ta ogromna vodna površina (350 km²) je edino pomembnejše jezero v Etiopiji, ki ni del jezerskega sistema Velikega tektonskega jarka. Iz njega izvira Modri Nil, največja etiopska reka. Jezero samo ni posebej primerno za opazovanje ptic, saj je obrežje zaradi gostih sestojev papirusa *Cyperus papyrus* neprehodno, v plitvi vodi pa živijo paraziti *Schistosomia*, ki povzročajo nevarno bolezen bilharziozo. Zato sem se osredotočil predvsem na prvih pet kilometrov Modrega Nila, ki je že tukaj po širini primerljiv z reko Dravo v Mariboru, obiskal pa sem tudi znamenite slapove, ki se nahajajo 30 km nižje po reki. Tukaj uspeva vzdolž reke dobro razvit pas subtropskega gozda, medtem ko je okolica precej suha. Kjer Nil ni ukleščen med strme bregove, so pogosta tudi različna močvirja in mrtvi rokavi. Vsem seveda najprej padejo v oči najbolj pisane ptice. Prava paša za oči so različni vpjati Coraciiformes, od katerih sem se srečal s čebelarjema vrste *Merops variegatus*, ki naseljuje bolj gozdnate predele, in skoraj kičasto rožnato-zeleno obarvanim *Merops nubicus*, ljubiteljem bolj sušnih predelov. Sorodno družbo sem dopolnil še z abesinsko zlatovranko *Coracias abyssinica* in petimi vrstami vodomcev, med katerimi je daleč najpogostejši, z majhnim delčkom svojega areala

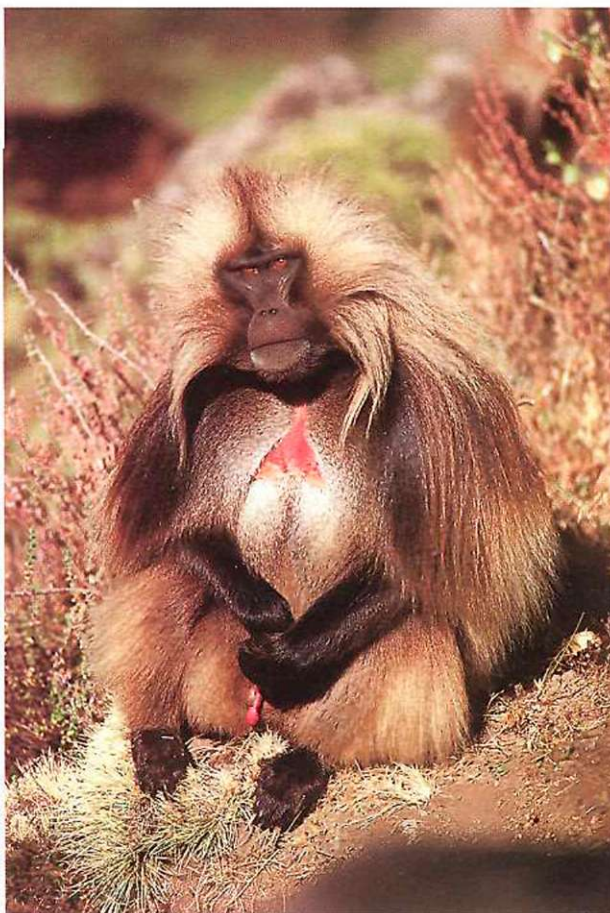

foto: Luka Buzić

Ena izmed mnogih endemitov višje ležečih predelov Etiopije je priba vrste *Vanellus melanocephalus*.

tudi v Zahodni Palearktiki segajoči, črnobeli pasat *Ceryle rudis*. Pri vodnih pticah nikakor ne morem mimo 200 glave jate jakan *Actophilornis africanus*, nenavadnih pobreznikov, ki po obliki telesa in predvsem po obnašanju spominjajo na tukulice. Skupaj sem tukaj v treh dneh zabeležil 120 vrst ptic.

Vrhunec tega dela potovanja pa je bil vsekakor enotedenski izlet po pogorju Simien, katerega del je proglašen za nacionalni park. Izhodišče vzpona je bilo majhno mestece Debark (2700 m n. v.), kjer je mogoče najeti mulo za nošenje prtljage in lokalnega vodiča. Samo območje je daleč od kakršnih koli oblik civilizacije v evropskem pomenu te besede, zato je potrebno vso hrano in ostalo opremo tovoriti s seboj. Pot vodi skozi različne vegetacijske pasove, od katerih pa je tisti na nižjih nadmorskih višinah precej degradiran. Tod srečamo fragmente gozda, ki ga tvorijo predvsem vrste iz rodov *Syzygium*, *Maesa*, *Olea* in druge. Krčenje avtohtonih gozdov je na splošno eden izmed velikih naravovarstvenih problemov Etiopije in večjega dela Afrike. Že zgolj suhoparni podatki o tem pojavu so zastrašujoči: v začetku stoletja je bilo 35-40% države pokrite z gozdom, v petdesetih letih 16%, danes je gozda le še okoli 3%. Ob tem

Samci dželade *Papio gelada* so za razliko od samic hvaležna tarča za naravoslovnega fotografa.

Pisani čebelar vrste *Merops variegatus* prispeva k slikovitosti gozdnate oaze v okolici slapov Modrega Nila.

se letno še vedno poseka okoli 200.000 ha. Vzroki so predvsem v hitrem naraščanju prebivalstva (kar 3% letno), širjenju kmetijskih površin, krčenju gozda zaradi pridobivanja pašnih površin in uporabi lesa za kurjenje. Naravne gozdove so ponekod v višjih legah nadomestile plantaže evkaliptusa, ki je bil prinesen konec prejšnjega stoletja. V višinskem pasu med 3000 in 3600 m se pojavljajo obsežni gozdni sestoji, v katerih prevladuje drevesasta vresničevka *Erica arborea*. Ta vrsta se pojavlja tudi na obalah in otokih nekaterih mediteranskih držav. Še višje, na planotastih predelih gorovja Simien, dominira nad rastlinskim svetom orjaška lobelija *Lobelia rhynchopetalum*, ki s svojim več kot dva metra visokim socvetjem oblikuje značilno podobo te visokogorske pokrajine. Rastlina požene svoje orjaško socvetje šele po približno 15-20 letih vegetativnega življenja in nato odmre. V skladu z rastlinstvom se spreminja tudi avifauna. Število vrst z nadmorsko višino seveda upada, pri čemer nekatere najbolj spektakularne vrste naseljujejo ravno višje predele. Resničen kralj neba v gorovju Simien je brkati ser *Gypaetus barbatus meridionalis*. Ta v večjem delu Evrope izumrla vrsta je tukaj prav pogosta. V enem dnevu je možno brez večjih težav srečati nekaj parov brkatega sera. Enkrat se mi je ponudila tudi priložnost opazovati brkatega sera pri značilnem početju: spuščanju večje kosti z velike višine na tla. To ponavlja tako dolgo, dokler se kost ne razbije in nato poje kostni mozeg. Zelo zanimiva ptica tega območja je planinska vrana *Pyrhocorax pyrrhocorax baileyi*. V Etiopiji živita dve popolnoma ločeni populaciji te vrste, od katerih se prva (v pogorju Simien) nahaja približno 2500 km južno od sklenjenega areala vrste v Evropi in Aziji, druga (v gorovju Bale) pa še 800 km južneje. Nekateri domnevajo, da sodita obe etiopski populaciji v dve podvrsti. V času mojega obiska so se planinske vrane zadrževale tudi na nižje ležečih

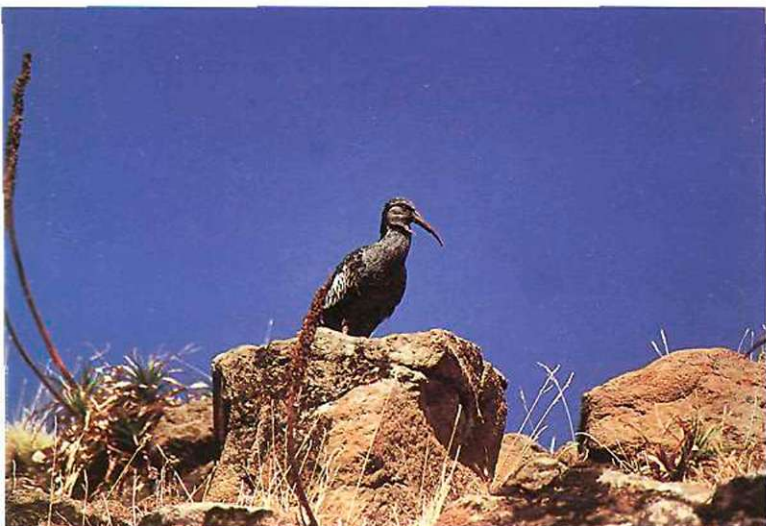

foto: Luka Božič
Enigmatični ibisi vrste *Bostrychia carunculata* sodijo med najbolj opazne in najglasnejše ptice Etiopskega višavja.

pašnikih, kjer so se prehranjevale v velikih jatah. Posebej sem se razveselil opazovanja jate 60 osebkov endemične pribe *Vanellus melanocephalus*. Po njihovem obnašanju sodeč očitno niso gnezdile. Gnezdilna sezona v Etiopiji ni tako strogo omejena kot pri nas, kar je razumljivo spričo skoraj popolnoma enake dolžine dneva tekom celega leta in veliko manjšimi letnimi nihanjmi v temperaturi. Gnezditvev je bolj odvisna od padavin, saj nekatere vrste gnezdiijo povečini v deževni dobi ali takoj po njej (npr. kukavice in tkalci), nekatere pa v sušnem delu leta (npr. čebelarji). Na splošno več ptic gnezdi v deževni dobi, kljub temu pa lahko velika večina vrst gnezdi tekom celega leta.

V tem pogorju se pogosto pojavljajo tudi nekatere ptice selivke, ki sicer gnezdiijo na območju Zahodnega Palearktika, nekatere med njimi so običajne tudi v Sloveniji, na primer puščavec *Monticola solitarius*, rdečegrla cipa *Anthus cervinus* in močvirski lunj *Circus pygargus*. Zanimivo je, da so bile tudi vse palearktične vrste kupčarjev že popolnoma v poletnem perju. Na koncu ne morem mimo impresivnega velekljunega krokarja *Corvus crassirostris*. Ta največji predstavnik družine vranov se v Etiopiji pogosto pojavlja vse do 4000 m nad morjem. Od sesalcev je prava posebnost gorovja Simien endemični pavijan dželada *Papio gelada*, ki živi v velikih krdelih, tudi do več sto osebkov skupaj.

Obiskal sem še gorovje Bale na jugu države. Vmes sem seveda prepotoval kar nekaj sto kilometrov po bolj ali manj nemogočih cestah Etiopije, a o tem ne bi izgubljal besed. Nato pa še z internim letom Ethiopian Airlines do letališča Goba, 300 km južno od glavnega mesta. Letališka pista je seveda makadamska, ob njej pa ni nobene zgradbe. Letalo pristane tako rekoč sredi ničesar na vrhu ravne visokogorske

planote. Kljub vsemu je vse naštetu le malenkost, ki daje doživetemu še dodaten pridih pristnosti. Gorovje Bale je sicer podobno zgoraj opisanemu, vendar se v nekaterih pogledih kar precej razlikuje. Pomembna razlika je v količini padavin, saj v gorovju Bale pade bistveno večja količina padavin. Posebej v višjih legah so popolnoma jasni in sončni dnevi prej izjema kot pa pravilo. Jutra so pogosto meglena, včasih pade celo slana. Tukaj je veliko bolj ohranjen višinski gozd, v katerem prevladujejo vrste iz rodov *Juniperus*, *Podocarpus* in *Arundinaria*, zelo značilno drevo pa je *Hagenia abyssinica*. Ta gozd uspeva vse do nadmorske višine 3200m, na višjih legah se pojavljajo obsežna močvirja in celo manjša jezera, ki so pomembno bivališče za nekatere endemične vrste ptic. V kraju Dinsho se nahaja informacijski center nacionalnega parka Bale. Njegova okolica je zelo primerna za opazovanje značilnih gozdnih ptic tega območja. Med zanimivejšimi vrstami velja omeniti skrivnostnega oranžno obarvanega drozga *Zoothera piaggiae* in endemično vrsto *Parophasma galinieri*, najpogostejše ptice pa so *Bradypterus cinnamomeus*, *Cossypha semirufa*, *Turdus olivaceus*, *Parus leuconotus* in edina gnezdeča vrsta listnice v Etiopiji *Phylloscopus umbrovirens*. Med opazovanjem ptic pogosto naletimo na različne vrste sesalcev, kot je na primer vitorožec gorski niala *Tragelaphus buxtoni*, še eden iz množice 31 endemičnih vrst sesalcev Etiopije. Večina sesalcev ni prav nič plašnih, tako da jih lahko opazujemo relativno od blizu. Nekoliko sem se izogibal le svinjam bradavičarkam *Phacochoerus aethiopicus*, še posebej samicam z mladiči, čeprav tudi te niso kazale posebnega zanimanja zame. V okolici močvirij in jezer so bile številne jate (do 170 osebkov) ibisov *Bostrychia carunculata*. Nič kaj plašne ptice so se prehranjevale predvsem na ekstenzivnih pašnikih. Morda si to pri ibisih nekoliko težje predstavljamo, vendar so te jate izredno hrupne, kar pa je nasploh značilnost tega rodu. Te ptice sicer gnezdiijo kolonijsko v skalnatih votlinah

foto: Luka Božič
Kanja vrste *Buteo auguri* je razširjena povsod v Etiopiji, najpogostejša pa je v nacionalnem parku Simien.

ORNITOLOŠKI POTOPIS

v etiopskem visokogorju. Ena od slabše poznanih endemičnih vrst Etiopskega višavja je gos *Cyanochen cyanopterus*, katere sorodstvene povezave z drugimi plovci so nepoznane, ekološko in sorodstveno naj bi ji bila še najbližja vrsta *Chloephaga melanoptera* iz južnoameriških Andov. Najpogostejša vrsta v grmičevju okoli močvirnatih predelov je brškinka vrste *Cisticola galactotes*, predstavnica v Vzhodni Afriki zelo številno zastopane skupine ptic (več kot 30 vrst). To območje je zelo bogato s pticami, saj živi tu okoli 80% vseh vrst značilnih za afrotropski visokogorski biom. Samo območje nacionalnega parka Bale je zelo redko poseljeno, tukajšnji ljudje se v glavnem ukvarjajo z nomadskim tipom pašništva. Še nedavno nazaj so tukaj prebivale zelo primitivne skupnosti, ki so še vedno živele v votlinah. Začasno zapuščene kolibe nomadov sem nekajkrat uporabil za prenočevanje na svoji poti po teh gorah. Vendar se mi je ta domačnost kaj kmalu maščevala z napadom množice sestradanih bolh, tako da sem se v bodoče raje držal varnega zavetja svojega šotora. Območja nacionalnega parka nad 3500 metri nadmorske višine so v glavnem precej gola, tako da se nam tukaj odpira pogled preko prostranih planot s posameznimi položnimi vrhovi. Zelo številne so tukaj različne vrste ujed. Od gnezdilk si posebno pozornost zasluži kafrski orel *Aquila verreauxii*, redka vrsta najbolj odmaknjenih predelov gora. Veliko bolj pogosti kot v Evropi so južni sokoli *Falco biarmicus*, srečamo pa lahko tudi številne postovke *Falco tinnunculus*. Obdobje sredi februarja je bilo tudi čas selitve stepskih orlov *Aquila nipalensis* proti njihovim gnezdiščem v centralni Aziji. Precej so me presenetila tudi opazovanja sov, od katerih sem se največkrat srečal z gorskim virom *Bubo capensis*. Enkrat sem ga zalotil celo med sedenjem na kamnu sredi počasi tekočega potoka. Druga zanimiva in precej slabo poznana vrsta je *Asio abyssinicus*, štiri osebkke sem opazoval na njihovem dnevnem počivališču. Izkušnja posebne vrste je hoja po planoti Sanetti na 4100m, kjer uspevajo le še različni mahovi in lišaji. Zaradi nenavadne podobe pokrajine človek dobi občutek, kot da hodi po nekem drugem planeti. Ta občutek nekoliko kvari le najvišja cesta v Afriki, ki prečka planoto in se nato spusti navzdol v gozd Harrena, kjer kot divja rastlina uspeva kavovec *Coffea arabica*. Če je kdo slučajno mislil, da je kava doma v Braziliji, se je bridko zmotil. Nekakšen simbol nacionalnega parka Bale je etiopski šakal *Canis simensis*, nepravilno imenovan tudi etiopski volk oziroma lisica. Zadnja preživela populacije te izjemno ogrožene vrste živi tukaj in po zadnjih ocenah šteje okoli 300 osebkov. Glavni problem je v tem, da se ti šakali križajo s prostoživečimi udomačenimi psi nomadov, tako da pravzaprav nihče ne ve, koliko »čistih« etiopskih šakalov sploh še živi. V času mojega obiska so to vrste intenzivno proučevali italijanski znanstveniki, ki si tudi prizadevajo za njihovo varstvo.

Zadnji teden svojega bivanja v Etiopiji sem si privoščil nekaj »počitka«. Najprej sem obiskal Wendo Genet, kraj sicer znan predvsem po številnih izviri termalne vode in pomemben letoviški kraj za maloštevilne Evropejce in še bolj redke premožnejše prebivalce Etiopije. Kraj se nahaja na precej strmem pobočju, ki ga prekriva zelo dobro ohranjen pravi subtropski vlažni gozd. Posledično je tudi avifavna tega območja popolnoma drugačna kot v višje ležečih gozdovih. Prevladujoča vrsta je predstavnica zelo raznolike družine penic *Camaroptera brachyura*, ki tukaj gnezdi v zelo visokih gostotah. Zelo pogost je tudi črno-belemu srakoperju podoben, vendar nesoroden *Laniarius ferrugineus*. Uvrščen je v endemično afriško družino čagr Malaconotidae. Najbolj spektakularna ptica je nedvomno kot šoja velik in čudovito pisan *Tauraco leucotis*. Par teh ptic sem opazoval celo pri gradnji gnezda. Iz reda plezalcev bom omenil le endemičnega detla *Dendropicos abyssinicus* in pa majhnega medosleda *Indicator minor*. Medosledi so vsi gnezditveni paraziti, med njihove najpomembnejše gostitelje pa sodijo detli. V gozdnatih predelih Wendo Geneta izvira več precej vodnatih potokov, ki so prebivališče vodomca *Alcedo semitorquata* in pastirice *Motacilla clara*. Slednja po obliki, obnašanju in gnezditvenem habitatu spominja na našo sivo pastirico.

Zadnja postaja na moji poti so bila različna jezera v dolini Velikega tektonskega jarka. Jezera se precej razlikujejo po globini in stopnji alkalnosti ter tako privabljajo popolnoma različne vrste ptic. Največji nasprotji predstavljata jezera Awasa in Abiata. Prvo ima dobro razvito vodno rastlinje in je bogato z ribami, drugo pa je plitvo in zelo alkalno, v njem živijo le nekatere nižje živali in rastline. Kljub prenaseljenosti je tukaj savana precej dobro ohranjena. V času mojega

foto: Luka Božič
Nekoliko redkejša prebivalka z lokvanji obraslega jezera Awasa je prikupna rasa vrste *Nettapus auritus*.

foto: Luka Božič

Mnogi si Afriko težko predstavljajo brez papig - v Etiopiji je med njimi najpogostejša endemična vrsta *Agapornis taranta*.

obiska, ko je bil višek sušne sezone, je bila suha kot poper. Tukaj uspevajo predvsem različne vrste akacij *Acacia*, druge značilne drevesne vrste pa so iz rodov *Combretum*, *Commiphora*, *Terminalia*, *Boswellia* in podobne. Pogosti so tudi do več metrov visoki mlečki *Euphorbia*, ki v sušnih predelih starega sveta nadomeščajo kaktuse. Opazovanje ptic v savani je pravi užitek – teren je pregleden, ne preveč naporen, ptic pa se kar tare. Nič čudnega, saj je tako imenovani somalijsko-masajski biotop po raznolikosti ptičjih vrst v Afriki na prvem mestu. Tukaj lahko srečamo različne vrste kljunorožcev (*Tockus erythrorhynchus*, *T. deckeni* in *Themprichii*), ki pa se precej razlikujejo od svojih gozdnih sorodnikov iz rodu *Ceratogymna*. Zelo tipični prebivalci tega okolja so vpjati iz endemične afriške družine Phoeniculidae. To so bleščeče črno obarvane ptice z dolgim repom in kljunom kot smrdokavra. Nenavaden je tudi sicer skromno zastopan, vendar v celoti endemičen red mišjakov Coliiformes. Ime so dobili po značilnem plezanju, s katerim se vzpenjajo po vejah dreves. V plitvinah jezera Abiata se zadržujejo jate tisočih plamencev *Phoenicopterus ruber* in še nekoliko številnejših malih plamencev *P. minor*. Tukaj se prehranjujejo predvsem z enoceličnimi kremenastimi algami, ki tudi dajejo značilno rožnato barvo njihovemu perju. Pobrežniki so bili bogato zastopani z nekaj tisoč togotniki

Philomachus pugnax in nekaj sto prtljikavimi deževniki *Charadrius pecuarius*. Kakšnih 500 rac žličaric *Anas chrypeata* je poskrbelo za dobro zastopanost račje favne, na plitvini pa je posedalo tudi nekaj ribjih galebov *Larus ichthyaetus*. Od res številnih savanskih ptic bi omenil medosleda *Indicator indicator*, po katerem je družina dobila ime; ta naj bi namreč imel navado medarskemu jazbecu *Mellivora capensis* pokazati gnezdo čebel, kjer nato vsak dobi svoje. Zanimiva je ena izmed najmanjših ujed na svetu, prtljikavi sokol *Polihierax semitorquatus*, velik kot malo večji srakoper, ki je specializiran za plenjenje tkalčjih mladičev iz gnezd. Četudi se le za hip pomudimo še ob jezeru Awasa, moram povedati, da je to jezero čapelj in štokelj. Največji med njimi je marabu *Leptoptilos crumeniferus*, na tleh navidez neroden in okoren, v zraku pa eden izmed najspretnjših jadrancev med pticami. Na večjih drevesih ob obali jezera je kolonija kakšnih sto parov te vrste. Sorodnik štokelj in čapelj je tudi senčar *Scopus umbretta*, v okolici tega jezera zelo pogosta vrsta. Ta ptica zgradi ogromno, lahko več sto kilogramov težko gnezdo, ki ga namesti v rogovilo drevesa. Sam sem si imel priložnost ogledati takšno gnezdo na drevesu, le nekaj metrov od vhodnih vrat ene izmed hiš. Od čapelj so najpogostejše čopaste *Ardeola ralloides* in male bele čaplje *Egretta garzetta*, povsod pa so tudi sveti ibisi *Threskiornis aethiopicus*. Nekoliko redkejši je goljat *Ardea goliath*, največja čaplja na svetu, velika skoraj kot marabu. Pravi magnet za različne sadjejede ptice so ogromna drevesa iz rodu *Ficus*. Tukaj se zbirajo kljunorožci *Ceratogymna brevis*, pisani golobi *Treron waalia* in dolgorepi rdečeperutci *Onychognathus tenuirostris* ter se prehranjujejo z majhnimi dozorelimi figami. Omenjeni vrtovi in parki pa gostijo takšne vrste, kot je na primer endemična papiga *Agapornis taranta*, cvetoče grme pa obiskuje iridescentno zelen medoses *Nectarinia pulchella*. Čeprav morda nekoliko spominjajo na južnoameriške kolibrije, pa medosesi niso z njimi v nikakršnem sorodu. Medoses se med prehranjevanjem oprime stebela rastline, medtem ko kolibriji pijejo nektar kar v letu. Povzetek teh nekaj dni v številkah je osupljiv: 205 opaženih vrst, največ v enem dnevu pa 120.

Vedno več ljudi potuje v eksotične kraje in spoznava nove ljudi, pokrajine in ne nazadnje naravo. Tako je tudi prav, le redki v tej množici turistov pa se zavedajo, da se narava tudi tam velikopotezno uničuje. Pa čeprav se zdi na prvi pogled še tako neokrnjena. Etiopija ni pri tem nobena izjema. Nekatere probleme sem na hitro omenil, obstaja jih žal še veliko več. Kot prva afriška država pa je Etiopija izdala knjigo Important Bird Areas (IBA) of Ethiopia in v njej določila 69 mednarodno pomembnih območij za ptice v državi. Koliko jih je ostalo še neodkritih, sicer ne vemo, je pa to vendarle prvi korak. ■ ■ ■